

UUDISKIRI

1.MÄRTSI VALIMISTE ERIVÄLJANNE

2015. aasta XIII Riigikogu korralised valimised on ukse ees

1.märtsil 2015 saab selgeks milline hakkab olema XIII Riigikogu koosseis. Eesti Biogaasi Assotsiatsiooni (EBA) eksperdid analüüsisid kõikide riigikokku kandideerivate erakondade valimiste programme kohaliku biogaasi/biometaani arendamise kohta, misjärel koostati ülevaade nimetatud valdkonna punktidest erakondade 2015.a valimisprogrammide põhjal. Erakondadele esitati neli detailsemat küsimust, mis puudutas 2020.aastaks võetud riigi eesmärki saavutada 10% taastuenergia lõpptarbimine transpordisektoris ning kas üldse ja mil määral iga erakond toetab antud eesmärgi (kasvõi osalist) täitmist kohaliku puhastatud biogaasi ehk biometaaniga:

- 1) Transpordis kasutatavale surumaagaasile järk järgult aktsiisi kehtestamine ja laekunud aktsiisituludest biometaanile müügihinna toetuse sisse viimine, mis ühtlustab lõpptarbijale surubiometaani ja surumaagaasi hinna tanklas, jättes metaankütuste hinnad fossiilsetest importvedelkütuste hinnast vähemalt 30% madalamaks?
- 2) Transpordis tarbitava surumaagaasile segamiskohustuse sisse viimine surubiometaaniga vahekorras 1:1?
- 3) Linnatranspordis busside liiniveohangete lepingutesse biometaani tarbimiskohustuse sisse viimine?
- 4) Samaväärselt taastuvelektri toetusele (5,3 €/kWh) toetada kütteväärtuse alusel biometaani tootjaid (1 Nm³ biometaanis on 10 kWh primaarenergiat)?

Küsimustik saadeti kümnele Riigikokku kandideerivale erakonnale. Tähtajaks vastasid kolm erakonda kommentaari korras, konkreetset vastust 4-le küsimusele ei andnud ükski erakond. Tuleb ära märkida, et Erakond Eestimaa Rohelised oli ainuke erakond, kelle valimisprogramm lubab konkreetselt biometaani kasutamist transpordis toetada, mistõttu sai neile esitada küsimused nr 1 ja 4. Kokkuvõttes saadi sisulised vastused vaid kolmelt erakonnalt – Reformierakonna, IRL-i ja Vabaerakonna käest. Esitatud neljast meetmest toetasid kõik 3 vastanud erakonda ja oma programmis Erakond Eestimaa Rohelised bussiliiniveo hangetesse biometaani tarbimise kohustuse sisse viimist. Reformierakond toetas biogaasile maksuerisuste lubamist, mida kaudselt ja tingilikult võib käsitleda maagaasile järg-järgulise kütuseaktsiisi sisse viimisena. Vabaerakond toetas biometaani tootmise toetust ning Rohelised toetasid biometaani ja surumaagaasi segamiskohustuse sätestamist. Kahjuks teised erakonnad ei leidnud aega, tahtmist või suutlikkust suures valimisvõitluse tuhinas EBA küsimustele vastata..

Ükski erakond ei julgenud konkreetselt EBA poolt esitatud neljale küsimusele vastata, mis sisaldasid EBA ettepanekuid biometaani tootmise käivitamiseks, erakondade vastused olid pigem üldsõnalisemad ja laiahaardelisemad. Eesti Biogaasi Assotsiatsioon kutsub omaltpoolt kindlasti valima ja eelkõige nende erakondade poolt, kellele läheb korda kohaliku biometaani tootmismahude käivitamine ja kasutamine ning sellevõrra järk-järguline maagaasi importmahude vähendamine. Kui biometaani kasutatakse transpordikütusena, oleks Eesti suutnud oma põllumajandusmaadel toota nii suure koguse biomassi, et see oleks katnud kogu riigi 2013. aasta bensiinivajaduse. Kui aga liita kokku igal aastal rakendamata jäänud rohtne biomass muudest allikatest saadava ja juba kasutatava biogaasiga, kataksime omavahenditest 65% maagaasi aastasest vajadusest. EBA loodab, et era –

konnad, kes EBA küsimustele vastamist oluliseks ei pidanud, ometi oma valimislubaduste elluviimisel ka biometaani olulisust oskavad hinnata. EBA jääb lootma, et vastanud erakonnad mäletavad oma lubadusi ka pärast valimisi ning teevad kõik endast oleneva, et lubatu ka teoks teha!

Tabel 1. Erakondade vastused EBA esitatud 4 küsimusele koos kommentaariga, 12. veebruar 2015.a.

	1) maa- gaasile aktsiis	2) segamis- kohustus	3) liiniveo lepingud	4) 5,3 €/kWh toetus	Kommentaar
Isamaa ja Res Publica Liit	0	0	jah	0	IRL peab kodumaiste kütuste potentsiaali kasutamist energeetikas tarvilikuks, seetõttu on meie programmis ka biogaasi tootmist käsitlev punkt. Biogaasi energeetilise potentsiaali ärakasutamist peetakse oluliseks ka energiamajanduse arengukava projektis. MTÜ Eesti Biogaasi Assotsiatsiooni ettepanekute osas biometaanitootmise käivitamiseks pole IRL Riigikogu valimiste programmis seisukohta võtnud, kuid kindlasti näeme potentsiaali ideel võtta biogaas kasutusele linnade ühistranspordis. Märgime, et erinevate kütuste kasutuselevõttu soodustavad meetmed peavad olema läbikaalutud ja ei tohi liigselt moonutada konkurentsi. Riigipoolseid meetmeid näeme olemuselt ajutiste abinõudena uute tehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu toetamiseks.
Eesti Reformierakond	jah	0	jah	0	„Reformierakond toetab jätkuvalt Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu investeeringutoetusega biometaanitootmist. Eraldi vajab kaalumist investeeringutoetus biogaasi kasutada võimaldavate investeeringutele CO ₂ müügituludest. Reformierakond ei poolda meetmeid, mis muudavad energia tarbijatele kallimaks ning mis ilma tootmistoetuseta ei ole kestlikud. Samas leiame, et transpordis biogaasi erinev maksustamine võrreldes surumaagaasiga oleks põhjendatud ja kooskõlas keskkonna- ja eelarve-eesmärkidega. Peale vajaliku taristu ja tootmisvõimsuste loomist oleme valmis lisama busside liiniveohangetesse biometaanitootmise kasutamise kohustuse. Biometaanitootmisel ja kasutamisel on lisaks fossiilsetest kütustest sõltuvuse vähendamisele veel positiivne mõju ka keskkonnale ja regionaalarengule ning seetõttu on tegemist Reformierakonna jaoks olulise teemaga.

1 | 2015

Eesti Vabaerakond	0	0	jah	jah	Biogaasi laiemat kasutusevõttu tuleks juhtida riikliku arengukava kaudu, mis tuleks järgmise valitsemisperioodi jooksul kindlasti välja töötada. Selline arengukava peab vastama küsimustele, millistes piirkondades tekib biogaasi tootmise edendamiseks piisavalt orgaanilisi jäätmeid, ja välja pakkuma standardse biogaasi tootmise ja logistika tehnoloogia. Välja oleks vaja arendada ka Eestis biogaasi tootmistehnoloogia keskus. Biogaasi tootmist tuleks riiklikult (näiteks EASI kaudu) toetada. Sellise riiklikult juhitud arengukava eeliseks on on industrialiseeritud tootmisprotsessi väljaarendamine, mis alandab investeerimise kulusid ja arendab välja kodumaise tehnoloogilise potentsiaali ja administratiivse kompetentsi, mis on ka eksporditav. Välja tuleks selgitada ka potentsiaalsete tarbijate võrgustik. Ennekõike on need põllumajandusektori, ühistranspordi ja teiste valdkondade lokaalsed tarbijad. Enne detailsete küsimuste juurde asumist tuleks siiski luua biogaasi tootmise ja tarbimise üldine strateegia.
Erakond Eestimaa Rohelised	0	jah	jah	0	0
Eesti Keskerakod	0	0	0	0	0
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	0	0	0	0	0

1 | 2015

Eesti Konservatiivne Rahva-erakond	0	0	0	0	0
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	0	0	0	0	0
Rahva Ühtsuse Erakond	0	0	0	0	0

Eesti liseisvuspartei	0	0	0	0	0
-----------------------	---	---	---	---	---

EBA tõi erakondadele saadetud kirjas esiteks välja, mida kujutab endast MTÜ Eesti Biogaasi Assotsiatsioon (EBA), millised on tema peamised tegevused. Teiseks kirjeldati, et viimased 2 aastat olnud Eesti biogaasisektori jaoks suurte täitmata lubaduste ja täitumata ootuste aasta –hoolimata kõigist riigipoolsetest lubadustest ja püstitatud eesmärkidest, oleme kahjuks täna endiselt vaid rääkimas biometaanist kui kohalikust taastuvast puhtamast transportkütusest, kuigi Euroopa Liidus ja Eestis on võetud eesmärgiks 2020.aastaks saavutada 10% taastuenergia lõpptarbimine transpordisektoris. Eestis on taastuenergia osakaal transpordis tänase seisuga **kõigest 0,2%**. Biometaan, ehk puhastatud biogaas, sisaldab 96-99% metaani (CH₄) ja on maagaasiga samaväärse kütteväärtusega ja omadustega ning on kasutatav kõikjal, kus täna kasutatakse surumaagaasi. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on öelnud, et biometaan on üks parimaid alternatiive 4-5% ulatuses nimetatud 10% taastuvkütuste osakaalu eesmärgi saavutamisel aastaks 2020, see on suurusjärgus 60 miljonit normaalkuupmeetrit (Nm³ ~ 1 liiter bensiini). Kohaliku biometaani kogupotentsiaaliga (ligi 400 miljonit Nm³) võib Eestis katta kuni kaks kolmandikku kogu maagaasi tarbimisest, maagaasi tarbimise vähenemisel või biometaani tootmise suurendamisel kuni 100%. Täna Eestis biometaani ei toodeta, sest on sätestamata meetmed, mis seda soodustaks odavamama maagaasiga konkureerimiseks. Arengufondi poolt koostatud biometaani maksimaalse teekaardi¹ puhul aastani 2030 suureneb biometaani kogupotentsiaali (380 mln Nm³) kasutuselevõtmisel 2030. a SKP 472 mln euro võrra, tööhõives lisandub 6185 töökohta, valitsussektori neto-tulud on 69 mln eurot. Need hüved ühiskonnale on oluliselt suuremad, kui kulud biometaani tootmise konkurentsivõime saavutamiseks ja tagamiseks. Vaata täpsemalt **Lisa 1** (uudiskirja lõpus, EBA pöördumine majandus- ja taristuminister Urve Palo poole 18.08.2014). Erakondade tagasisidet antud teemale paluti hiljemalt 12.veebruariks 2015 a.

Järgnevalt toome ülevaate erakondade kaupa, millised on erakondade valimis- või üldprogrammide seisukohad taastuvkütuste sh biometaani kasutamise edendamise kohta transpordis. Kui erakond vastas, siis on see samuti toodud valimisloosungite järel.

Reformierakond

EBA väljavõte Reformierakonna valimisprogrammist 2015

„Soovime Eesti energiaportfelli mitmekesistamist, sealhulgas **bio- ja kohalike kütuste osakaalu suurendamist transpordis, energia hajutatud, kohalikel kütustel põhineva väiketootmise edendamist energiaühistute poolt ja veeldatud maagaasi terminalide rajamist Eestis**“

¹ Biometaani teekaart 2030 ja biometaani toetamise seadusandlikud võimalused Eestis – kuidas punnseisust välja tulla? Ahto Oja, Taastuenergia konverents 2014: http://tek.emu.ee/userfiles/taastuenergia_keskus/TEUK%20XVI/kogumik%20TEUK%20XVI_sisu_web.pdf

Reformierakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Täna huvitundmast spetsiifilises valdkonnas Reformierakonna seisukohtade vastu.

Meie arvame nii:

„Reformierakond toetab jätkuvalt Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu investeeringutoetusega biometaaani tootmist. Eraldi vajab kaalumist investeeringutoetus biogaasi kasutada võimaldavate investeeringutele CO2 müügituludest.

Reformierakond ei poolda meetmeid, mis muudavad energia tarbijatele kallimaks ning mis ilma tootmistoetuseta ei ole kestlikud. Samas leiame, et transpordis biogaasi erinev maksustamine võrreldes surumaagaasiga oleks põhjendatud ja kooskõlas keskkonna- ja eelarve-eesmärkidega.

Peale vajaliku taristu ja tootmisvõimsuste loomist oleme valmis lisama busside liiniveohangetesse biometaaani kasutamise kohustuse.

Biometaani tootmisel ja kasutamisel on lisaks fossiilsetest kütustest sõltuvuse vähendamisele veel positiivne mõju ka keskkonnale ja regionaalarengule ning seetõttu on tegemist Reformierakonna jaoks olulise teemaga.

Lugupidamisega

Tõnis Kõiv

Riigikogu liige

Keskkonna- ja Euroopa Liidu asjade komisjon

+3725065300

www.toniskoiv.ee

Isamaa ja Res Publica Liit

EBA väljavõte Isamaa ja Res Publica Liidu valimisprogrammist 2015

„Riik peab ressursside kasutusel järgima ringmajanduse põhimõtet, mis tähendab, et kord loodusest ammutatud ressursse tuleb kasutada korduvalt uuesti. Tooted tuleb koguda kokku nende kasutuse lõpus, materjalid eraldada ning kasutada uute toodete loomiseks. Jäätmeid, mida taaskasutada ei saa, kuid mis sobivad põletamiseks, ei tohi ladestada, vaid neid tuleb kasutada koostootmisjaamades soojuse ja elektri tootmiseks. Reoveepuhastusjaamadesse tuleb ehitada võimekus toota **biogaasi**. ... Riik peab jätkuvalt panustama taastuva energia tootmisse, sest hajutatud taastuvenergiatootmisega me suurendame energiapuudust, vähendame keskkonnakahjusid ja kasutame majanduslikult tõhusamalt energiaressursse – päikest, tuult ja maasoojust ning juurde kasvavat biomassi (puitu ja **rohttaimi**) –, mida ei ole võimalik kasutada suurema lisandväärtusega kaupade loomiseks.“

IRL vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Tere,

IRL-i vastus biometaaani transpordis kasutamise seoses esitatud küsimustele:

IRL peab kodumaiste kütuste potentsiaali kasutamist energeetikas tarvilikuks, seetõttu on meie programmis ka biogaasi tootmist käsitlev punkt. Biogaasi energeetilise potentsiaali ärakasutamist peetakse oluliseks ka energiamajanduse arengukava projektis. MTÜ Eesti Biogaasi Assotsiatsiooni ettepanekute osas biometaaani tootmise käivitamiseks pole IRL Riigikogu valimiste programmis seisukohta võtnud, kuid kindlasti näeme potentsiaali ideel võtta biogaas kasutusele linnade ühistranspordis. Märgime, et erinevate kütuste kasutuselevõttu soodustavad meetmed peavad olema läbikaalutud ja ei tohi liigselt moonutada konkurentsi. Riigipoolseid meetmeid näeme olemuselt ajutiste abinõudena uute tehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu toetamiseks.

Lugupidamisega,

IRL

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

EBA väljavõte Sotsiaaldemokraatliku Erakonna valimisprogrammist 2015

„Seame sihiks muuta Eesti 2030. aastaks energiakandjaid importivast riigist eksportivaks. Sellega tagame energiapuudust ja

soodustame kohaliku tööhõivet. ... Toetame sundliikumist vähendavat planeerimist, ühistranspordi ja kergliikluse arendamist ning kohaliku majandusse panustavat **taastuvressurssidest transpordikütuste** tootmist.“

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Keskerakond

EBA väljavõte Keskerakonna valimisprogrammist 2015

„Toetame ja soodustame keskkonna- ja energiasäästlike lahenduste arendamist kõigis eluvaldkondades. Peame oluliseks biokütuse kasutamist ja keskkonnasõbralikku tootmistehnoloogiasse investeerimist ning **taastuvate** ja taaskasutatavate materjalide osakaalu suurendamist. ... Soodustame **alternatiivsete** keskkonnasäästlike **liiklusvahendite** programmi arendust (**taastavakütusega liiklusvahendid**, elektriautod, jalgrattad jm). ... Koostame nii maismaad kui merealasad käsitleva üleriigilise taastuvenergeetika teemaplaneeringu.“

Keskerakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Vabaerakond

EBA väljavõte Vabaerakonna valimisprogrammist 2015

„Maagaasiturug on Eestis avatud, kuid reaalne konkurents gaasiturul puudub. Eestil on ühendused vaid Venemaa ja Lätiga ning ainus gaasitarnija kõigile kolmele Balti riigile on Venemaa. Samuti kuulub Gazpromile kogu gaasiga seotud infrastruktuur. Seega tuleb **sõltuvust maagaasist** ja eriti Vene gaasist **oluliselt vähendada**. ... **Toetame ja soosime taastuvate energiaallikate efektiivsemat kasutamist**, aga samuti ka uudsete taastuvenergia tehnoloogiate arendamist ja juurutamist. Lihtsustame taastuvenergia väike- ja mikrotootjatele esitatavaid nõudeid.“

Vabarakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Biogaasi laiemat kasutusevõttu tuleks juhtida riikliku arengukava kaudu, mis tuleks järgmise valitsemisperioodi jooksul kindlasti välja töötada. Selline arengukava peab vastama küsimustele, millistes piirkondades tekib biogaasi tootmise edendamiseks piisavalt orgaanilisi jäätmeid, ja välja pakkuma standardse biogaasi tootmise ja logistika tehnoloogia. Välja oleks vaja arendada ka Eestis biogaasi tootmistehnoloogia keskus. Biogaasi tootmist tuleks riiklikult (näiteks EASi kaudu) toetada.

Sellise riiklikult juhitud arengukava eeliseks on industrialiseeritud tootmisprotsessi väljaarendamine, mis alandab investeerimise kulusid ja arendab välja kodumaise tehnoloogilise potentsiaali ja administratiivse kompetentsi, mis on ka eksporditav.

Välja tuleks selgitada ka potentsiaalsete tarbijate võrgustik. Ennekõike on need põllumajandusektori, ühistranspordi ja teiste valdkondade lokaalsed tarbijad.

Enne detailsete küsimuste juurde asumist tuleks siiski luua biogaasi tootmise ja tarbimise üldine strateegia.

Jaani Uustalu,
Eesti Vabaerakond

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond

EBA väljavõte Eesti Konservatiivne Rahvaerakonna valimisprogrammist 2015

„Selgitada koostöös ettevõtjatega välja 25 kõige kulukamat ja bürokraatlikumat seadust või määrust ning need ümber teha, et

muuta majanduskeskkonda ettevõtjasõbralikumaks ... kasutada Eesti loodusressursi rahvusliku rikkuse suurendamiseks, tagades sealjuures **moodsa loodusõbraliku tehnoloogia** ja range järelvalvega säästliku majandamise ... taastada põllumajanduses üleminekutoetuste siseriiklik osa (top-up) kodumaise põllumajanduse konkurentsivõime suurendamiseks ... soodustada ühistulise tegevuse kasvu selle populariseerimise, bürokraatlike tõkete vähendamise, seadusandluse lihtsustamise ja riiklike toetuste kaudu.“

Eesti Konservatiivne Rahvaerakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Erakond Eestimaa Rohelised

EBA väljavõte Erakonna Eestimaa Rohelised valimisprogrammist 2015

„Toetame hajutatud taastuvenergiatootmist. ... Toetame suure vedelgaasi terminali rajamist erakapitali ja riigi koostöös ning EL abiga. Me ei nõustu terminali kui meie energiapuulgeoleku komponendi ning suurinvesteeringu ärakinkimisega. Näeme vedelgaasi ja kohalikust toormest saadud biogaasi kui tuule- ja päikeseenergia muutlikuse tasakaalustajat. **Viime ühistranspordi ja transpordivahendite hankimisega seotud riigihangete tingimustesse sisse kohustuse kasutada teatud ulatuses metaankütust, sh biometaani kasutavaid sõidukeid. Sätestame, et transpordis tarbitavast gaasist oleks pool biogaas.**“

Erakonna Eestimaa Rohelised vastus EBA poolt esitatud küsimustele nr 1 ja 2.

Vastust ei laekunud

Rahva Ühtsuse Erakond

EBA väljavõte Rahva Ühtsuse Erakonna valimisprogrammist 2015

„Eesti energiapuulgeolek tuleb tagada koostöös Euroopa Liiduga. ... Toetame Eesti kujunemist innovaatiliseks ökoriigiks ja selleks vajaliku konkreetse arengukava koostamist. Keskkonnasäästlikku elustiili tuleb teadvustada ja toetada ... **Taastuvenergia kasutamine peab olema toetatud läbi riiklike projektide. RÜE toetab Euroopa Liidu struktuurifondide ressursside suunamist taastuvenergia arendamisesse ... Toetame taastuvenergeetika tootmise ja kasutamise osakaalu kasvu.**“

Rahva Ühtsuse Erakonna vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Eesti Iseseisvuspartei

EBA väljavõte Eesti Iseseisvuspartei valimisprogrammist 2015

„võtame kasutusele **alternatiivseid keskkonnasõbralikke energiaallikaid.**“

Eesti Iseseisvuspartei vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Eestimaa Ühendatud Vasakpartei

EBA väljavõte Rahva Ühtsuse Erakonna valimisprogrammist 2015

„Usume, et riigi ainus eesmärk ja otstarve on inimeste huvide ja heaolu kaitsmine ja kindlustamine ehk Eesti jätkusuutlikkus — elukvaliteet, sotsiaalsed garantiid ja looduskeskkond homses Eestis ... Ühiskondlik lepe Eesti rahva edasikestmiseks vajab eelkõige majandustõusu ja uusi töökohti ... Rahvusliku edasikestmise garantiiks on maaelu päästmine.“

Eestimaa Ühendatud Vasakpartei vastus EBA poolt esitatud küsimustele

Vastust ei laekunud

Eesti Biogaasi Assotsiatsioon on Euroopa Biogaasi Assotsiatsiooni ametlik liige

Lisa 1.

Lp. Majandus- ja taristuminister Urve Palo
Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium
Harju 11, Tallinn 15072

Meie 18.08.2014

Eesti Biogaasi Assotsiatsiooni seisukohad MKM konsultatsioonipaberile “Gaasilistest transpordikütustest ja taastuvenergia eesmärgist transpordis”

Täname MKM huvigruppide kaasamise eest Eesti gaasiliste mootorikütuste kasutamise edendamiseks vajalike meetmete väljatöötamise protsessi. Toome siinkohal Eesti Biogaasi Assotsiatsiooni (EBA) poolsed kommentaarid eelnimetatud konsultatsioonipaberile ja teeme omapoolsed ettepanekud, mis meie arvates aitavad tõhusamalt kaasa metaankütuste, sh kodumaise biometaani kasutamisele Eesti transpordis.

Alustame teatud eeldustest, mis vajaksid esmalt kokkuleppimist, et oleks võimalik edasine mõttevahetus ja poliitikameetmete edendamine ühtsetel alustel.

Biometaan (MKM konsultatsioonipaberis ka nimega rohegaas) ja maagaas on metaankütused, mis 97% metaanisalduse juures on kütteväärtuselt samaväärsed. Meil on selle kohta kümneid viiteid, mida hea meelega jagame. **Samadel tingimustel on maagaasi ja biometaani kütteväärtused võrdsed või on maagaasil natuke suurem kütteväärtus**, mitte mingil juhul ei ole biometaani kütteväärtus suurem maagaasi kütteväärtusest².

1. Teeme ettepaneku kasutada edasistes arvutustes nõ keskmistatud maagaasi ja biometaani kütteväärtust normaalingimustel 10 kWh/Nm³ (36 MJ/Nm³) ja metaangaasi tihedusena kasutada väärtust 0.714 kg/Nm³ (1 kg = 1.4 Nm³). Nende väärtustega on tehtud arvutused ka ENMAK 2030 kütuste stsenaariumites.

Oleme nõus konsultatsioonipaberis toodud väitega, et turuosalised ei ole hetkel valmis investeerima biometaani tootmisse.

Bensiini kasutatavate sõiduautode puhul on vedelkütuse tarbimine 100 km kohta samaväärne metaangaasi normaalkuupmeetrite tarbimisega sama maa läbimiseks. Diiselkütust kasutatavate busside ja veoautode puhul aga 100 km läbimiseks vastab 1 liitri diiselkütuse kulule 1 kg metaangaasi kulu, ehk 1.4 Nm³ metaangaasi. Sõltumata tarbijast on soovitatav saavutada olukord, kus biometaan ja maagaas ei konkureeri omavahel, vaid vedelate transpordikütustega, jäädes viimastest 20-30% soodsamaks.

² See on seletatav erineva CO₂ sisaldusega maagaasis ja biometaanis. Kui maagaasis on CO₂ 0.06 (mahu)%, siis biometaanis on see kuni 3 (mahu)% ja CO₂-i teatavasti kütteväärtust ei ole.

Sõltumata asjaolust, et bussid tarbivad 100 km läbimiseks 40.2 liitrit vedelkütust või 38.8 kg metaangaasi³ (maagaasi või biometaani), ei muuda see biometaani tootjate tegevust majanduslikult põhjendatuks, kui biometaani tootmise omahind on sõltuvalt sisendist ja tootmisahtudest 0.6-0.9 €/Nm³. Sarnaselt Saksamaa sadade jaamade keskmisele biometaani omahinna analüüsile jääb see ka Eestis põllumajanduslike biogaasijaamade puhul suurusjärku 0.6-0.7 €/Nm³ ehk siis 0.84-0.98 €/kg ilma käibemaksuta. Juhime tähelepanu asjaolule, et sõnnikust saadava biometaani maksimaalselt kasutatavat potentsiaali on EBA, EAS ja Arengufondi töödes hinnanud kuni 44 mln/Nm³, millest juba oluline osa kasutatakse täna elektri ja soojuse koostootmiseks (Jööri, Aravete, Ilmatsalu, Vinni ja Oisu BGJ-des). Rohelisest biomassist saadava biometaani potentsiaali on hinnatud kuni 220 mln/Nm³. Selle omahind on aga vahemikus 0.7-0.8 €/Nm³, väiksematel jaamadel on see suurem, keskmiselt võime lugeda omahinnaks 0.75 €/Nm³, see on ilma käibemaksuta on 1.05 €/kg. Tulenevalt sõnniku ja läga piiratud kogusest on selge, et enamus eesti biometaani hakatakse tootma rohelisest biomassist. Uute silotaimede sortide kasutamine võib biometaani potentsiaali rohelisest biomassist veelgi suurendada.

Tabel 1. Samade kütteväärtuste puhul biometaani ja surumaagaasi hind ja hinnaerinevus tanklas püstolis käibemaksuga ja ilma käibe- ja aktsiisimaksuta.

	Kütteväärtus, MJ/Nm ³	Hind tanklas, km-ga, €/kg	Hind ilma käibemaksuta, €/kg	Soovitav hind lõpptarbijale €/kg, ilma km-ta, 2020	Vahe tänase seisuga €/kg
Biometaan	36	1.26	1.05	0.85	-0.20
Maagaas	36	0.779	0.649	0.85	0.20
erinevus	0	0.481	0.401	0	0

Tulenevalt tabelis 1 toodud võrdlusest, on soovituslik metaankütuse hind lõpptarbijale tanklas ilma käibemaksuta 0.85 €/kg, mis on vedelkütuse hinnast (1.3 €/l koos km-ga) 1.08 €/l ilma käibemaksuta **22 % madalam. Bensiiniautode puhul, kus liitri bensiiniga saab sõita sama vahemaa nagu 1 Nm³ biometaaniga, on biometaani hind lõpptarbijale 30% soodsam bensiinist.**

Surumaagaasi hind on täna (august 2014) tanklas (seega koos käibemaksuga) 0.779 €/kg, mis ilma käibemaksuta on 0.649 €/kg. Nendel eeldustel on võrreldavad suurused toodangu müügihind ilma käibe- ja aktsiisimaksuta maagaasi puhul 0.649 €/kg ja biometaani puhul 1.05 €/kg. Vahe on 0.4 €/kg. Seda hinnaerinevust lahendamata ei ole biometaani tootmisse investeerimine Eestis tõenäoline. Pika-ajaliselt kokku lepitud maagaasi aktsiisimaksu järk-järguline tõstmine ja laekuvast maagaasi aktsiisist biometaani tootmise toetamine on üks võimalus maagaasi ja biometaani hinnaerinevust vähendada. EBA sellekohased ettepanekud on toodud tabelis 2.

³ Allikas Sebe ettekanne 20.04.2012: http://monusminek.ee/documents/kuldarsebeettekanne_aprill_20042012_oja.pdf

Tabel 2. MKM (sinisega) ja EBA (punasega) toodud ettepanekud maagaasile järk järgult aktsiisi kehtestamise kohta aastani 2020, mis tagaks biometaani hinnaerinevuse katmise laekuvast maagaasi aktsiisist aastal 2020 selliselt, et tanklas on nii maagaas kui biometaan müügil hinnaga 1.02 €/kg koos käibemaksuga.

	MKM ettepanek maagaasi aktsiisiks, €/1000 Nm ³	EBA ettepanek maagaasi aktsiisiks, €/1000 Nm ³	Surumaa - gaas hind tanklas km- ga €/kg	Surubiometaani hind tanklas km- ga, €/kg	Surubio- metaani hind tanklas km- ta, €/Nm ³	Investeeringuid tagav biometaani hind, km-ta €/Nm ³	biometaani müügihinna ja tankla hinna erinevus, €/Nm ³ km-ta	Täiendav biometaani hinna erinevuse katmise vajadus, €/Nm ³
2014	0	0	0.779	0.779	0.464	0.75	-0.286	-0.286
2015	28.14	28.14	0.826	0.826	0.492	0.75	-0.258	-0.230
2016	33.77	33.77	0.844	0.844	0.503	0.75	-0.247	-0.214
2017	40.52	53.98	0.869	0.869	0.518	0.75	-0.232	-0.178
2018	48.63	74.76	0.904	0.904	0.538	0.75	-0.212	-0.137
2019	58.35	103.54	0.953	0.953	0.567	0.75	-0.183	-0.079
2020	75.86	143.41	1.020	1.020	0.607	0.75	-0.143	0.000

Tabelist 2 on näha, et kui surumaagaasi aktsiis jõuab aastal 2020 tasemele 0.2 €/kg (143.41 €/1000 Nm³), siis biometaan ei vaja enam täiendavat toetust, **juhul kui laekuvat maagaasi aktsiisi kasutatakse biometaani hinnaerinevuse katmiseks**. Sel juhul on biometaani toetus riigieelarve neutraalne ja allikaks on ainult maagaasi aktsiis. Kuni aastani 2020 tuleb leida lahendus biometaani ja maagaasi hinnaerinevuse katmiseks.

Biometaani hinnaerinevuse igasuguse toetamise eelduseks on kinnitatud kulud ja toetus sõltub konkreetse tootja tingimustest. Pärast 2020.a ei ole vaja maagaasi aktsiisi tõsta ja eeldusel, et vedelkütuste hinnad tõusevad, muutuvad metaankütused võrreldes fossiilsete vedelkütustega veelgi konkurentsivõimelisemateks.

Sellele alternatiiv on kehtestada fikseeritud biometaani ostuhind (feed-in-tariff), nagu seda on tehtud UK-s, Saksamaal, Šveitsis jt riikides, suurusjärgus 0.75 €/Nm³. Samas mõistame täielikult, et Eestis puudub sellele alternatiivile täna poliitiline toetus, kuigi turu käivitamise tingimustes on see toetusmeede ilmselt kõige efektiivsem ja investorite jaoks tururiske maandav.

2. Teeme ettepaneku soovitud olukorra saavutamiseks biometaani tootjaid toetada 0.20 €/kg (0.14 €/Nm³, 4 €/GJ) iga toodetud biometaani kg kohta. Selle toetussumma allikaks on maagaasile lisatud aktsiis 0.2 €/kg (0.14 €/Nm³ [143.41 €/1000 m³], 4 €/GJ), eelkirjeldatud olukord on visioon 2020.aastaks. Maagaasi aktsiisi tõus võiks olla järkjärguline kuni aastani 2020. Juhul kui majandussituatsioon on aastaks 2020 kujunenud selliseks, et biometaani hind on maagaasiga konkurentsivõimeline ka ilma toetuseta, siis lõpetatakse toetuse maksmine.

3. Teeme ettepaneku sätestada seadusandlikult biometaani segamise kohustus transpordis tarbitava maagaasiga näiteks 50% ulatuses. Segamiskohustuse täitmine on eelduseks (transpordi)ettevõtetele metaankütustele ülemineku jaoks investeeringutoetuste taotlemisel.

4. Teeme ettepaneku, et ühistranspordi liiniveo ja muudesse transpordivahendite hankimisega seotud riigihangete tingimustesse viiakse seadusandlikult sätestatud kohustus kasutada teatud ulatuses metaankütust kasutavaid sõidukeid.

5. Teeme ettepaneku lisada eelnimetatud gaasiliste kütuste konsultatsioonipaberile muud riigipoolsete kavandatavate meetmete eelnõude loetelu ja ajakava, mis annaksid täna potentsiaalsetele investoritele suurema kindluse investeerimisotsuse tegemiseks.

Oleme omalt poolt valmis kokku saama, et ettepanekuid arutada ja kõiki osapooli rahuldavale tulemusele jõuda.

Leiame, et eeltoodud ettepanekutega arvestamine loob eeldused erasektori poolt investeeringute tegemiseks Eestis biometaani tootmise käivitamiseks.

EBA juhatus